1.Nübüvvet, Risalet ve Vahiy

رَسُولٌ **Resul,** sözlükte "elçi, gönderilen" anlamları-
رُسُلٌ na gelen bir isim olup çoğulu rusûldür. Terim olarak Allah'ın (cc) yeni bir kitap ve şeriatla insanlara emir ve yasaklarını bildirmek üzere gönderdiği
مُرْسَلٌ peygambere resul denir. Mürsel kavramı da resul ile aynı anlamda kullanılır. Peygamberin yaptığı
رِسَالَةٌ bu göreve ise **risalet** olarak adlandırılır.

نَبِيٌّ **Nebi** sözlükte "haberci" anlamına gelir. Dinî literatürde ise nebi, Allah'ın (cc) kendisine vahyettiği hükümleri insanlara haber veren peygam-
أَنْبِيَاءُ ber demektir. Bunun da çoğulu enbiyadır. Nebi-
نُبُوَّةٌ nin yaptığı göreve **nübüvvet** denir.

Toplumumuzda çok kullanılan peygamber kelimesi ise "haber veren" anlamına gelmekte olup dilimize Farsça'dan geçmiştir. Kur'an-ı Kerim'de nebi veya resul kelimeleri kullanılır.

Y YORUMLAYALIM

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَاذْكُرْ فِى الْكِتَابِ اِسْمٰع۪يلَ اِنَّهُ كَانَ
صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا

"(Resul'üm!) Kitap'ta İsmail'i de an. Gerçekten o; sözüne sadıktı, resul ve nebi idi. " (Meryem suresi, 54. ayet.)

Yukarıdaki ayeti risalet ve nübüvvet kavramları açısından yorumlayınız.

يَا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ

"Ey peygamber! Rabb'inden sana indirileni tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan O'nun mesajını iletmemiş olursun ..."[1]

Bir kısım İslam âlimine göre peygamberlere, Allah'tan (cc) vahiy aldıkları için nebi; aldıkları vahyi gönderildikleri topluma ulaştırdıkları için de resul denir. Ancak resul olsun nebi olsun tüm peygamberlerin en önemli görevi, kendilerine indirilen ilahi vahyi insanlara ulaştırmak, tebliğ etmektir. Buna göre peygamberlik görevi açısından nebi ve resul arasında bir fark yoktur.

İlk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem ile başlayan risalet ve nübüvvet faaliyeti peygamberimiz Muhammed'e (sav) kadar devam etmiş ve onunla son bulmuştur.[2] Allah (cc) her topluma, değişik zaman ve mekânlarda peygamberler göndermiştir. Kendilerine peygamber gelmemiş hiçbir topluluk ve ümmet bulunmadığı Kur'an'da birçok yerde haber verilmektedir:

N NOT EDELİM

Kur'an'da bazen meleklerden peygamberlere ilahi mesajları taşıdıkları için resul olarak bahsedilir. Bu bakımdan resul kelimesi, "nebi" kelimesinden daha geniş bir anlam ifade eder.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا اِبْرٰه۪يمَ بِالْبُشْرٰى
قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ

''Ant olsun, elçilerimiz (melekler) İbrahim'e müjde getirip 'Selam sana!' dediler. O, 'Size de selam. dedi...'' (Hud suresi, 69. ayet.)

"Her ümmetin bir peygamberi vardır. Peygamberleri geldiği zaman, aralarında adaletle hükmedilir ve onlara asla zulmedilmez."[3]

1. Maide suresi, 67. ayet.
2. bk. Ahzap suresi, 40. ayet.
3. Yunus suresi, 47. ayet.

وَحْيٌ

Risalet ve nübüvvet kavramlarıyla birebir ilişkili bir diğer kavram da **vahiydir.** "Gizli konuşmak, ilham etmek, seslenmek ve işaret etmek" gibi anlamlara gelen vahiy, Allah'ın (cc) kullarından seçtiği peygamberlerine iletmek istediği mesajlarını, doğrudan veya melek vasıtasıyla bildirmesi şeklinde tarif edilebilir.

ومَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلاَّ وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاء
حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولاً فَيُوحِىَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاء

"Allah, bir insanla ancak vahiy yoluyla yahut perde arkasından konuşur. Yahut bir elçi gönderip izniyle ona dilediğini vahyeder. Şüphesiz O yücedir, hüküm ve hikmet sahibidir..."[4]

B BİLGİ KUTUSU

Kur'an'da nebî kelimesi, resul kelimesi gibi pek çok yerde kullanılır. Aynı peygambere bazen nebî bazen resul denir bazen de her ikisi birlikte kullanılır. Bunun sebebi peygamberlerin her iki vasfa da sahip olmasıdır. Peygamber hem Allah Teala'dan haber alır hem de aldığı haberi insanlara bildirir.

(Afzalu'r Rahman, Siret Ansiklopedisi, C 6, s. 18.)

Yukarıdaki ayette de işaret edildiği gibi Yüce Allah, insanlardan seçtiği peygamberleriyle şu üç şekilde iletişim kurmaktadır:

- Allah (cc), sözünü kulunun kalbine doğrudan ilham eder.
- Mahiyetini bilemeyeceğimiz bir şekilde perde arkasından vasıtasız konuşur.
- Bir melek vasıtasıyla konuşur.

Allah'ın (cc) seçkin kulları olan peygamberler, kendilerine gönderilen bu ilahi mesajları hiçbir değişikliğe uğratmadan insanlara tebliğ edip açıklamışlardır. Kur'an'da, peygamberlerin kendilerine iletilen vahiy üzerinde hiçbir tasarruflarının bulunmadığı şu şekilde ifade edilir:

"Eğer (Peygamber) bize isnat ederek bazı sözler uydurmuş olsaydı mutlaka onu kudretimizle yakalardık. Sonra da onun şah damarını mutlaka keserdik. Hiçbiriniz de bu cezayı engelleyip ondan savamazdı."[5]

D DÜŞÜNELİM BULALIM

"Şüphesiz biz, seni müjdeleyici ve uyarıcı olarak hak ile gönderdik. Hiçbir ümmet yoktur ki aralarında bir uyarıcı gelip geçmiş olmasın."

(Fatır suresi, 24. ayet.)

"Ey Peygamber! Biz seni hakikaten bir şahit, bir müjdeleyici ve bir uyarıcı olarak gönderdik. Allah'ın izniyle bir davetçi ve nur saçan bir kandil olarak (gönderdik)."

(Ahzab suresi, 44-45. ayetler.)

Yukarıdaki ayetleri okuyarak Allah'ın peygamber gönderme sebeplerini, sorumluluk ve yükümlülük kavramları çerçevesinde değerlendirip birer cümleyle maddeleştiriniz.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

4. Şûra suresi, 51. ayet.
5. Hakka suresi, 44-47. ayetler.